

Arrest
 Du parlement
 Entre les Changeurs et les orfevres
 De Paris.

Du 10 Janvier 1421.

Karolus Dei gratia francorum
 Rex universis presentes litteras inspecturis
 salutem. notum facimus quod litigantibus
 in nostri parlamenti curia magistris juratis
 gardijs seu custodibus ministerii auri fabricae
 parisiensis, girardo campani petro hazard
 sellario benoist, Petro bienvenue yoteode
 monibus et morelli petro magistri johanne
 fouquelin benoise andrea Mignon, felio

Jacobi Bartholomeo Maneseri et guillelmo
duxit auri fabriis prout eorum quemlibet
tangebatur ex parte una nec non magistro,
iuratis, gardis seu custodibus ministerii,
campstorum et procuratorem nostrum pro
nobis sicum adjunctum, ex altera, super eo
quod dicti auri fabrii assumi poterat nec in
eo numerus determinatus seu limitatus
erat et quod usu et consuetudine Reipublice
utilitate exigente ipsi consueverant emere,
vendere et marcare aurum et argentum
monetatum et non monetatum pro
Implicando in suo antedicto Ministerio
aut aliter ad suum libitum, disponendo,
neque super eo aut suo ministerio ante
dicto predicto campstros inspectionum seu
visitationem aliquam solent et si que
impedimenta super hoc ad Instanciam
dictorum campstros fuerant exposita
ex ordinatione defuncti magistri Eustacii
de atrio tam cancellarij nostri ad utilitatem
auri fabriorum emota et sublata extiterant

et quod nihilominus dicti campores ex mutatione
 monetarum amplissima et omnia libra
 ambientes captare proxime ad impediendum
 predictos auri fabros in suis iuribus, uibus
 et mechanicis antedictis, virtute cujdam
 commissionis coram preposito nostro parisiensi
 aliquos dictorum auri fabricorum singulares cum
 quibus procurator et jurato sui ministerii se
 adauxerant adjournari fecerant ad em garnet
 dicte provisionis a dicto preposito pendente
 processu requisite ad nostram dictam
 parliamenti appellatum. extitit quodque
 Jacobus descault sermo noster attemptando
 contradictam appellationem ad instanciam
 dictorum camporum presentem Johannem
 hazart ex eo quod scutum aureum ad opus
 sui ministerii emerat, inuenerat dictus
 hazart ad predictam nostri parliamenti curiam
 appellaturat consi uilileu attemptando ut
 supra in operatorio predicti campani duo
 nobiles auros minime per ipos ad opus sui
 ministerii emptos prefatus sermo

directauerat et ceperat causam ad predictam
nostram curiam appellauerat et que dicti
appellantes certas litteras in forma requeste
civilis pro predictis appellationibus editas et
per nos confirmatas minime conard prefati
auri fabri ante dictas civiles requeste litteras
integrari requirebant alio in causis dictarum
appellationum nec non ad finem resolutionis
et provisionis respectu suorum bonorum
arrestatorum ac in dampnis interesse et
expensis concludebant supra muneratos
camerarum iuratos et nostra procuratore
et cum adiuncto ex adverso inter cetera dicentibus
et proponentibus quod per ordinationes et
nostras antecessoribus editas per nos
confirmatas nullus sub pena confiscationis
corporis et bonorum de facto et tametsi quod
utile et necessarium succurrendum publicae
utilitati et cuius sui monetarum se
intromittere poterat nisi qui experti et
idonei camperes iuxta tenorem dictarum
ordinationum admittentur quidque dicti

auri fabricii minus experti in curam et in sum-
 seu valore monetarum habentes ministerium
 adictorum camporum ministerio iparatum
 causa amplioris lucri captandi a ceteris
 temporibus citra defacto cambii se intro-
 mittere vuluerant et defacto intro miserant
 monetam auream et argenteam quamcumque
 cum biando in suis operatoris et feneratoris
 eorum more camporum pannum seu tapiteriam
 et extentum superpositis equitibus et cumulo
 monetarum apponendo contradictas processus
 appellaciones et ordinationes, in prejudiceum
 nostrum et grande reipublice inuicem
 ademptando, et ob hoc virtute certarum
 litterarum nostrarum in formatione facta
 predictos aurifabros super dictis excessibus
 et ademptantibus indicta nostra curia
 res ponesuros et super dicto principali
 processuros adjournari fecerant, quare petebant
 arresta et explectas contradictas habeant camporum
 facta ad bonam et iustam causam fuisse
 factam, aurumque et bona arrestata,

confiscata fore declarari ad singulares dicti
ministerii auri fabros ratione predictorum
actemplatorum in emenda iusta ordinatione
dictae curiae condempnari, ac etiam super
dictis aurifabris in Imposterum factam
cambii exerceant inibi et mediantibus
inhibitionibus aut aliis finibus predictam
curiam sibi prouideri procuratore nostro
Bleno requirente per dictas ordinationes
respectu compromissum edictos observari protestans
deprosequendo loco et tempore eorumdem
ordinationum transgressores ipsisque
partibus super permissis et aliis pluribus
hinc inde propositis antedictis et ad
tradendum peris nostram dictam curiam
informationes, processus ordinationes,
litteras instrumenta et omnia quibus se
jurare volebam et in arresto appaetatus
et in super visis et diligenter examinatis
litteris et processibus dictarum partium
eidem curiae traditis et cum matura
Deliberatione consideratis considerandis

in hac parte prefata curia nostra per
 suum arrestum dictae civilitatis requestae
 ob temperando predictas appellationes tam
 pro communitatem dictorum auri fabricorum
 quam quod per singulares ipsius communitatis
 factus excurusque et ademptata in hac
 materia pretensas adnullavit et ad nullas
 alioque emendas paravitque et ponit extra
 processum singulares supra nominatos,
 eidem sua bona occasione provisione
 arrestata absque prejudicio principalis
 causa et jure eorum pro hac vice deliberavit
 et deliberat et ulterius de commodo predictis
 et de aliquibus factis hinc inde propositis et
 allegatis prefata curia se informabit qua
 informatione facta per ipsam curiam
 fiet jus dictis partibus pro ut decabit et
 tantum per modum provisionis dumtaxat
 quousque per legem ac predictam curiam
 aliter fuerit ordinatum, dicti auri fabri non
 poterunt emere billonum argenti sub
 decem denariis regio et respectu aureae monetae

non poterunt emere monetam auri de
presenti in nostro regno cursum habentem
sed si pro facto sui ministerii sibi opus fuerit
eisdem auri fabricis per ordinationem generalium
Magistorum monetarum nostrarum pro ut
decebit proindebituo omnibus expensis —
indiffinitivum reoratio in cuius testimonium
presentibus litteris nostris, iussimus nostrum
apponi sigillum. Datum parisiis in
parlamento nostro decima die Januarii
anno domini millesimo quadringentesimo
vigesimo primo et regni nostri quadringentesimo
secundo. Sic signatum per arrestum curiae
Clement.

Karolus de gratia francorum
Dea primo parlamentinostri hostiario vel
Secuienti nostro super hoc requirendo
Salutem tibi ad Supplicationem magistrorum
juratorum et gardiarum seu custodum
Ministerii camporum parisiis committimus
et Mandamus quamvis viso quodam
arresto inter ipso ex una parte, et magistros

juratos, gardias, seu custodes nominatos
ex altera in nostra dicti parlamenti curia
die decima januarii ultimo lapsa profata
illud iusta sui tenorem et formam, in
ejusque executionem executioni debite
Demandamus ab omnibus autem
iusticiariis et subditis nostris, tibi in hac
parte, parere volumus et jubemus Datum
parisiis in parlamento nostro vicesima
octava die julii millesimo quadingentesimo
vigesimo secundo et regni nostri quadragesimo
secundo sic signatum pro curiam clemens.